



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

4. Columnæ æreæ, Fortitudo & constautia. Finxit Salomon duas Columnas æreas: nomen vnis Iachin, alteri Booz. lib. 8. Reg. VII. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

vidi : quanta autem inde bonorum omnium copia
 (a) *Manus mea auxiliabitur ei : & brachium meum confortabit eum. Nihil proficiet inimicus in eo, & filius iniquitatis non apponet nocere ei. Et concidam à facie ipsius inimicos ejus : & odientem eum in fugam convertam. Et veritas mea, & misericordia mea cum ipso : & in nomine meo exaltabitur conu ejus.*

(a) Psal. LXXX. VIII.

ARTICVLVS IV.

COLUMNÆ ÆRÆ

Fortitudo & Constantia.

Finxit, Salomon, duas Columnas æreas : nomen uni Iachin, alteri Booz. Lib. 3. Reg. vii. 15.

MATERIA duarum illarum Columnarum, quæ ad Domum Sapientiæ transportauimus fuit Æs, quod est metallum durissimum, & simul sonorum: *as sonans* ait Apostolus. Utrumque conuenit Fortitudini, quæ nihil durius, quæ resistit aduersis omnibus, & à nullo superatur: quæ nullos labores metuit, nullo vincitur crimine, nihil reformidat: idque palam edicit sonantissimo. Clamant hac Columna firmi, cum Paulo Apostolo, *Quis nos separabit à Caritate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? Ad Romanos VIII. Et, scio satiari, & esurire. ad Philippenses IV. Eorundem sunt voces, quæ fortissimorum Machabæorum, ita Antiochum tyrannum alloquentium apud D. Nazianzenum. Orat. de Machabæis.*

» Eleazari, dicite Vos, Christi) discipuli sumus, cujus tu
 » fortitudinem perspectam & exploratam habes, Pater
 » prior decertavit, decertabunt postea filii. Abscessit
 » Sacerdos, sequentur victimæ. Multarum tu quidem
 » rerum terribilium metum nobis injicere tentas, ve-
 » rum ad plura parati sumus. Quid autem nobis vir-
 » superbe, atque insolens, minis istis tuis facies? quos
 » cruciatus inferes? nihil his hominibus fortius, qui ad
 » quidvis perferendum prompto & alacri sunt animo.
 » Quid cunctamini carnifices? quid moras necritis ubi
 » gladii? ubi vincula? festinationem requiro. Ignis ac-
 » cendatur, acriores bestix, magisque actuosæ produ-
 » cantur, exquisitiora tormenta proferantur. Sint
 » omnia regia & magnifica. Agnoverunt hanc mate-
 » riam, ejusque qualitates in Columna Fortitudinis ho-
 » mines à fide nostra alieni. Clarè Tullius libro tertio de
 » Officiis, *Harum, inquit, virtutum (Magnitudinis animi
 » & Fortitudinis) proprium est, nihil extimescere omnia humana
 » despiciere: nihil quod homini accidere possit, intolerandum putare.*
 » Quod sonora sit, æris instar, non tacuit Seneca, epistola
 » LXI. sic scribens: *Nonne Fortitudo optabilis est? atque pericula
 » contemnit, & provocat? altissima nimirum voce. Pulcherri-
 » ma pars ejus, maximè que mirabilis illa est, non cedere ignibus, ob-
 » viam ire vulneribus, interdum tela ne vitare quidem, sed pectore
 » excipere.* Quos non sonos, fortitudinis æræ indices, de-
 » derunt è nostris, Laurentius in craticula, Agnes in lupa-
 » nari, Sebastianus ad stipitem, Achatius cum decem mil-
 » libus in Cruce?

Est præterea Æs ejus naturæ, ut rubigine non ob-
 » ducatur, certè, non consumatur. Ob quam causam Pa-
 » pa Grogorius lib. 27. Moral. cap. 25. Virtutibus Angeli-
 » cis æris proprietatem tribuit, quod nulla jam rubigine
 » surripientis culpæ mordeantur. Gaudent hac dote Co-
 » lumnæ

lumnæ

lumnæ Fortitudinis & Constantiæ, quibus nihil vitiosi, quantum sinit humana imbecillitas adhæret, quos rubigo affectionum inordinatarum non exedit, quos nunquam ullius criminis gravioris ærugo consumit. *Fortitudo* enim & *Constantia* omnes animi perturbationes, ac cupidates vi quadam indita retundit. Siquidem, ut docet S. Ambrosius lib. i. de officiis cap. 36. *Iure ea Fortitudo vocatur, quando unusquisque se ipsum vincit, iram continet, nullis illecebris emollitur, atque inflectitur: non adversis perturbatur, non extollitur secundis.* Fortitudine invictus non censetur, qui non potest suis imperare cupiditatibus, qui non refrenat libidines, spernit voluptates, iracundiam continet, coërcet avaritiam, ceteris animi labes repellit, velut rubiginem. Peculiaritamen quadam ratione Rubigo virtutum appellatur *Vana gloria*: & sanè, quod vestibus est blatta, teredo libris, rubigo ferro, id virtuti est, *Vana gloria*, qua multæ corroduntur, & consumuntur aliquæ. Sed huic malo constantius, quàm æs, resistit Fortitudo: quod præclare probat D. Prosper libello de vita contemplativa cap. xx. ubi cum dixisset, veram animi fortitudinem non jactare se de sustinètia, non blandiri sibi de favore vulgi, quo prædicatur, non plus gaudere ex eo quod laudetur, quàm ex eo quod habet unde laudetur; subjungit, veram fortitudinem talibus blanditiis repugnare, nec adquietcere mollibus cum adjuvante Domino dura atque aspera superet.

ADHÆC, invicta quædam res putatur Æris materia. Hinc, *arcus æreus* Psalmo xvii. *porta æreæ*, Psalmo cvii. *ærea vincula*, Danielis iv. Talis est *Columna Fortitudinis*, quæ, ut scribit D. Ambrosius. *invicta est ad labores, fortis ad pericula, rigidior adversus voluptates, dura adversus illecebras, quibus aurem deferre nescit.* Et quoniam Æs res est invicta, æternitatem spectare censetur. Ita apud Virgilium, *maxima*

ære trabes legimus, ad perennitatem concatenationis significandam. Apud Horatium, *Monumentum ære perennius*, ad memoriæ æternitatem. Huc spectat *Serpens æneus*, de quo Numeror. XXI. & Ioann. III qui diuturnitatem nunquam finiendam salutis per Christum Servatorem indicabat. S. Augustinus in explanatione Epist. ad Galatas. *Nec propter aliud ille Serpens Æneus factus erat, nisi ut permansura Passionis Dominica fidem significaret. Etiam vulgo dicuntur Ænea, quorum numerus manet.* Subjungit paullo post: *Nunc autem tanquam Ænea permanet Crucis fides.* Olim quoque *Ærei clavi* cadaveribus infigebantur, quod ne putrescant, vel ut diutissimè serventur, efficiat: ea erat persuasio. Quam confirmet Vegetius, probans æreos clavos compingendis navibus idoneos esse, ac ferreis firmiores, quod hos tempore & humore celeriter rubigo consumat, illi etiam in fluctibus incolumes maneant. Fortitudo & ipsa per se constans est virtus ac perpetua, & quibus jungitur, aut tanquam clauus infigitur, perpetuitatem communicat.

ADDATUR ad encomium Æris; quod in eo auri color rutiler, argenteus sit sonus, ferri firmitas, chalybis acumen, metallorum penè omnium decus dotesque. Idem cernes in Fortitudinis Columnâ, à quâ nunquam absunt aliarum virtutum prærogativæ. Nam, ut disserit S. Ambrosius in I. Officiorum cap. 35. Nunquam Fortitudo est incomitata, nempe, fide, iustitia, ceterisque: alioqui fortitudo sine iustitia, iniquitatis materia est. Et præclare Lactantius, lib. I. Inst. cap. 9. *Ille solus vir fortis debet judicari, qui temperans est, moderatus & iustus.* Est in Fortitudinis Ære aureus Iustitiæ splendor. Interrogatus à suis Rex Agefilaus, utra virtus esset præstantior, Fortitudo, an Iustitia? graviter respondit: *Fortitudinis nullum esse usum, nisi adsit Iustitia*, ut habet Plutarchus in Apoph. Laconicis.

A R-